

Załącznik do uchwały Nr

Rady Powiatu Lęborskiego z dnia

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku

**POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2016 - 2020**

Lębork 2016

Wstęp

Zgodnie z Ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie obowiązkiem władz publicznych jest zapewnienie wszystkim obywatelom równego traktowania i poszanowania ich praw i wolności. Uznając, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, a w tym prawo do życia lub zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, w celu zwiększania skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie określono w niej zadania w tym zakresie, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Przemoc w rodzinie według w/w ustawy to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny (osób najbliższych, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, osobom dotkniętym przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

- 1) poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
- 2) interwencji kryzysowej i wsparcia;
- 3) ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej;
- 4) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 5) badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
- 6) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, która nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Z kolei wobec osób stosujących przemoc w rodzinie stosuje się przewidziane w w/w ustawie środki mające na celu zapobieganie ich kontaktowaniu się z osobami pokrzywdzonymi oraz oddziaływania korekcyjno - edukacyjne.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2015 poz. 163 z późn. zm.) lub ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 487). Do zadań własnych powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat w w/w zakresie należy:

- 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W celu tworzenia warunków skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie Rada Ministrów Uchwałą nr 76 z dnia 29.04.2014 roku ustanowiła Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020, określający szczegółowe działania w zakresie:

- 1) zapewnienia ochrony i udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;
- 2) oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie;

- 3) podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy;
- 4) upowszechniania informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc w rodzinie.

Celem realizacji obowiązku powiatu wynikającego z art. 6 ust. 3 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1390) opracowano niniejszy Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2016 - 2020.

Program skierowany jest do:

- 1) ogółu społeczeństwa, w tym osób zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 2) osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- 3) osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 4) świadków przemocy w rodzinie;
- 5) służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,

a jego realizatorem jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku, we współpracy z jednostkami organizacyjnymi samorządu terytorialnego, organizacjami pozarządowymi, poradniami prowadzonymi przez kościoły lub związki wyznaniowe, osobami realizującymi nauki przedmałżeńskie.

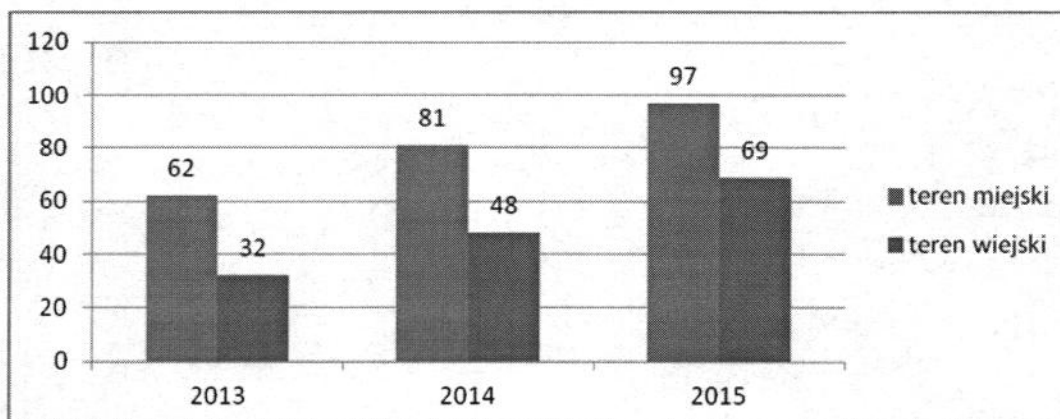
DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE LĘBORSKIM

W 2016 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku zwróciło się do Komendy Powiatowej Policji w Lęborku oraz ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu lęborskiego z prośbą o wypełnienie ankiet dotyczących przemocy w rodzinie. Analiza otrzymanych ankiet została zawarta poniżej.

Dane z Komendy Powiatowej Policji w Lęborku

Analiza wypełnionej przez Komendę Powiatową Policji w Lęborku ankiety dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie z uwzględnieniem danych za lata 2013 - 2015 wykazała, że z roku na rok wzrasta liczba interwencji Policji w związku z przemocą w rodzinie, zarówno w mieście jak i na terenach wiejskich. W okresie ostatnich 3 lat funkcjonariusze Policji podejmujący interwencję związaną z zaistnieniem przemocy domowej wypełnili ogółem: w 2013 roku – 94 Niebieskie Karty, w 2014 roku – 129 Niebieskich Kart, w 2015 roku – 166 Niebieskich Kart.

Liczba wypełnionych Niebieskich Kart z podziałem na teren miejski i wiejski przedstawia się następująco:

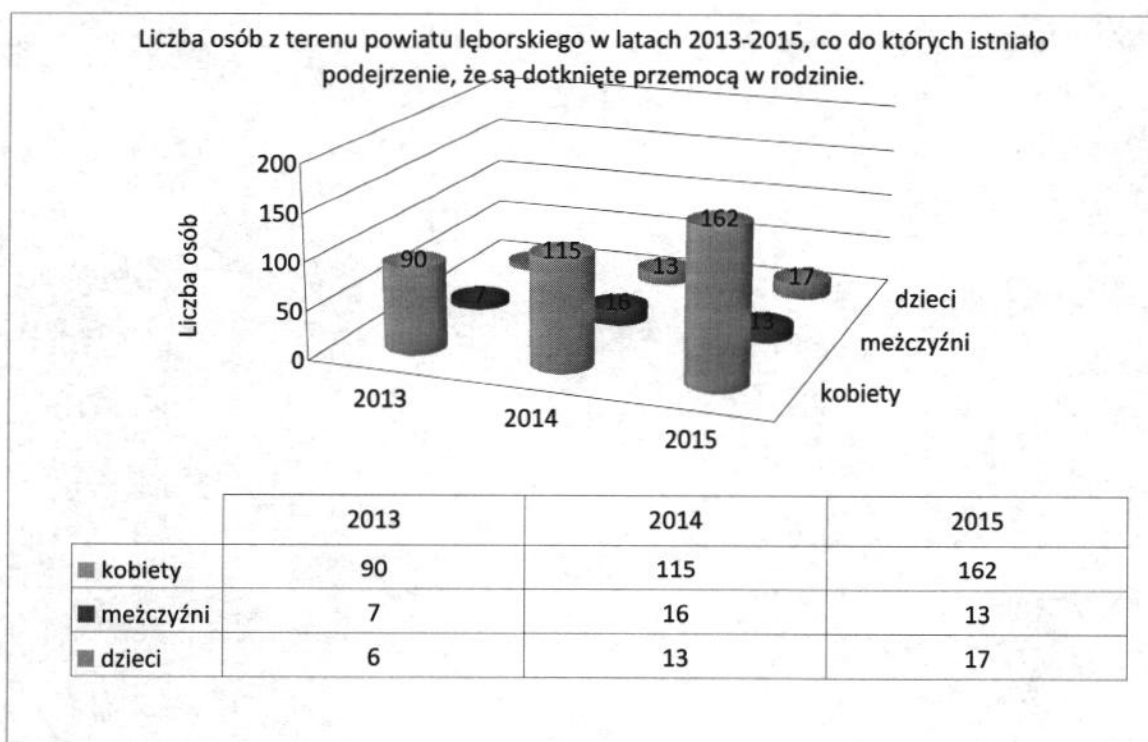

Ponadto zauważa się zwiększenie ilości wypełnianych Niebieskich Kart wszczynających procedurę, jak również dotyczących kolejnych przypadków przemocy w trakcie trwania procedury.

Liczba wypełnionych Niebieskich Kart, odnotowana w latach 2013 – 2015 na terenie powiatu łębskiego

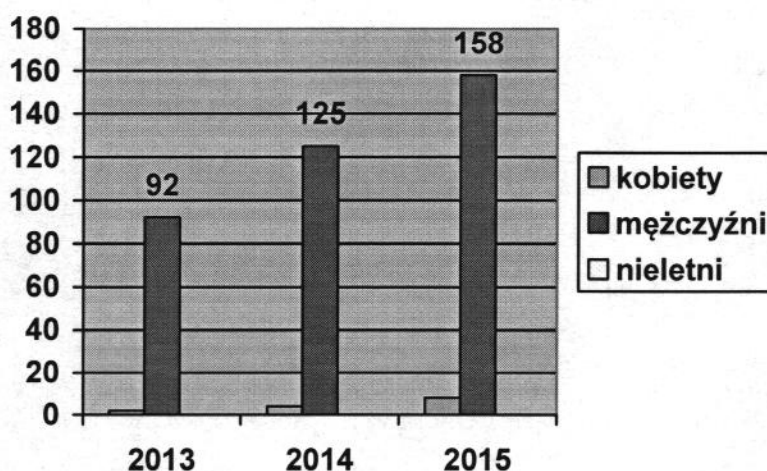
	2013	2014	2015
Ogółem	94	129	166
w tym:			
wszczynających procedurę	78	99	110
dotycząca kolejnych przypadków przemocy w trakcie trwania procedury	16	30	56

Zgromadzone dane wskazują, że w latach 2013 - 2015 liczba osób, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie wyniosła: w 2013 roku - 103 osoby, w 2014 roku - 144 osoby, w 2015 roku - 192 osoby. Największą grupę stanowiły kobiety.

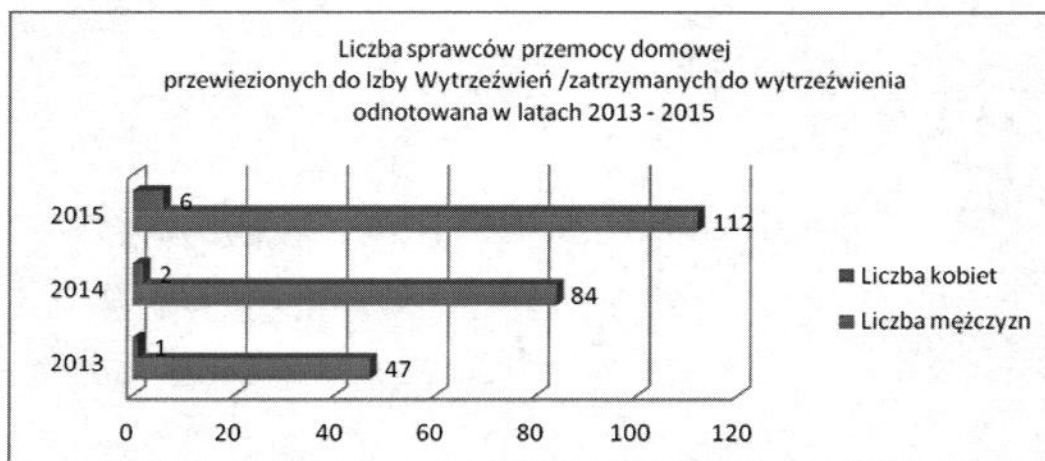
W latach 2013 - 2015 stopniowo zwiększała się liczba osób stosujących przemoc w rodzinie. Na przestrzeni tego okresu ich liczba wyniosła odpowiednio: w 2013 roku – 94 osoby, w 2014 roku – 129 osób, w 2015 roku – 166 osób. Przeważającą liczbę sprawców przemocy stanowili mężczyźni. Sprawcami przemocy domowej były także kobiety. Wyniki przeprowadzonej ankiety wykazały, że wśród podejmujących zachowania przemocowe w rodzinie nie było osób nieletnich.

Liczba sprawców przemocy domowej z terenu powiatu łębskiego, odnotowana w latach 2013 – 2015.

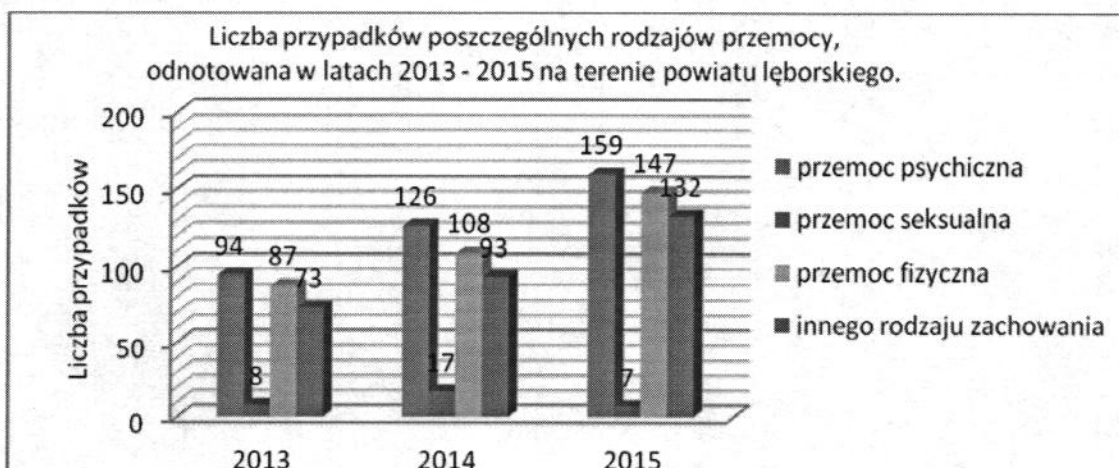
Wielu ujawnionych w trakcie interwencji Policji sprawców przemocy domowej znajdowało się pod wpływem alkoholu, a ich liczba w poszczególnych latach wyniosła: w 2013 roku – 54 osoby, w 2014 roku – 103 osoby, w 2015 roku – 144 osoby.

Według przesłanych danych po interwencji Policji, w związku z wystąpieniem przemocy w rodzinie, wzrasta liczba sprawców, która jest przewożona do Izby Wyrzeźwień/zatrzymanych do wyrzeźwienia.

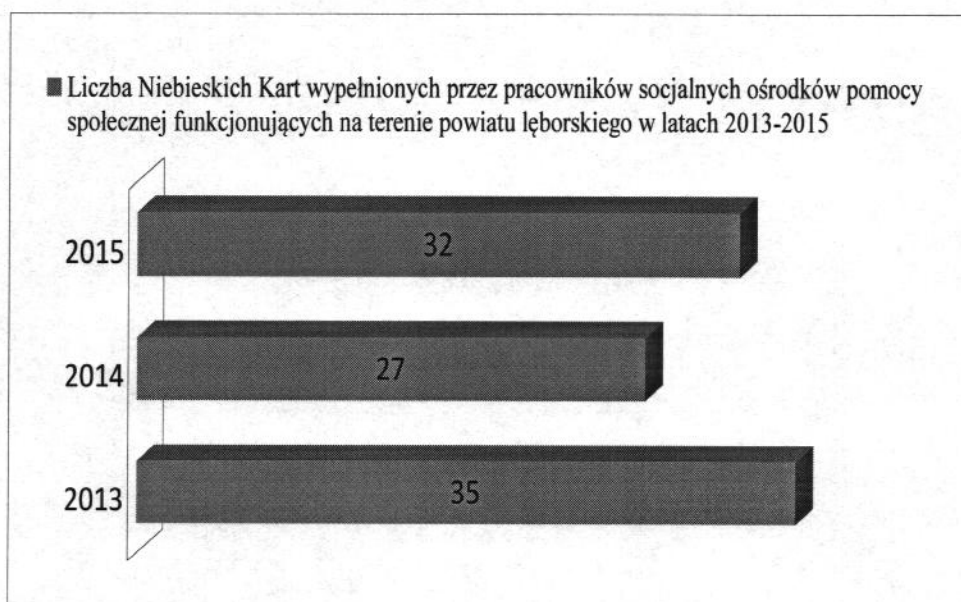
W omawianym okresie nie doszło do sytuacji, w której funkcjonariusze, w związku z wystąpieniem przemocy w rodzinie, byli zmuszeni do przewiezienia małoletnich z tych rodzin do: placówek opiekuńczo - wychowawczych, rodzin zastępczych zawodowych, pełniących funkcję pogotowia rodzinnego oraz innych członków rodziny.

Z danych Komendy Powiatowej Policji w Łęborku wynika, że w latach 2013 – 2015 najczęściej osób z terenu powiatu łęborskiego doznawało przemocy psychicznej i fizycznej. Podczas interwencji ujawniono również dużą liczbę innego rodzaju zachowań noszących znamiona przemocy. Z kolei najmniej odnotowanych przypadków dotyczyło przemocy seksualnej.

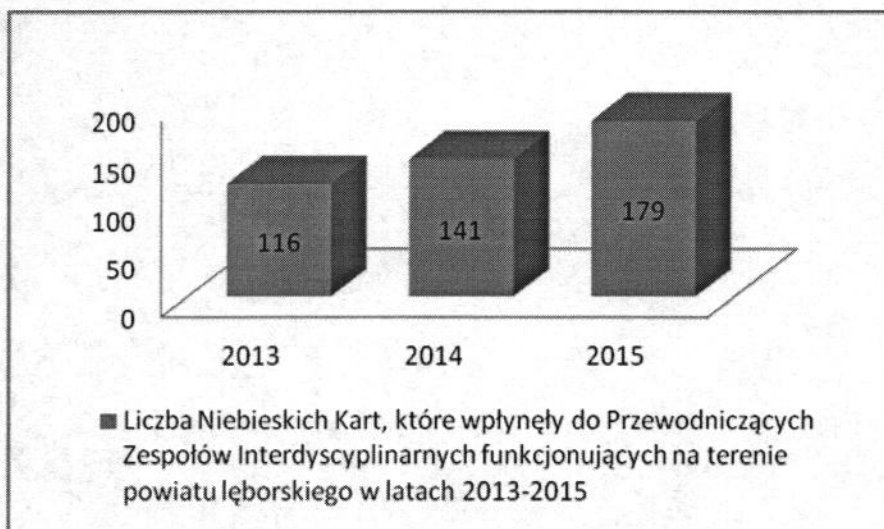

Dane z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łęborskiego

Wyniki przeprowadzonej ankiety w ośrodkach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu łęborskiego ukazały, że liczba wypełnionych Niebieskich Kart przez pracowników socjalnych w latach 2013 – 2015 utrzymywała się na podobnym poziomie.

Ogółem liczba Niebieskich Kart, które w omawianym okresie wpłynęły do przewodniczących Zespołów Interdyscyplinarnych wzrastała i przedstawiała się następująco:

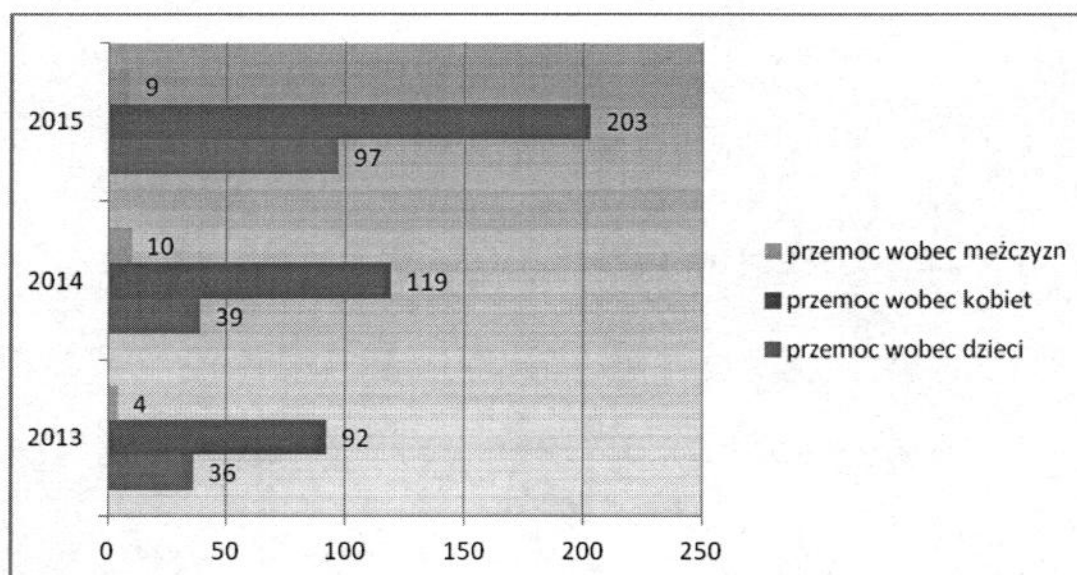
Pracownicy socjalni ośrodków pomocy społecznej wszczynali postępowania, w związku z podejrzeniem występowania przemocy w rodzinie: w 2013 roku – 98 razy, w 2014 roku – 94 razy, w 2015 roku – 107 razy.

Procedurę Niebieskiej Karty, w związku z brakiem zasadności podejmowania działań, zakończono w: 2013 roku w 14 przypadkach, w 2014 roku w 26 przypadkach, w 2015 roku w 26 przypadkach.

Zgodnie z art. 12a. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie *w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe ma prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej*. Analiza danych statystycznych zgromadzonych podczas realizacji przez ośrodki pomocy społecznej swoich zadań pozwala stwierdzić, że w 2013 roku i 2015 roku pracownicy socjalni nie odebrali ani jednego dziecka, które miałoby być ze względu na przemoc w rodzinie umieszczone w pieczy zastępczej lub u najbliższej rodziny w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Taka sytuacja miała miejsce w 2014 roku i dotyczyła 4 dzieci, które zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

	2013	2014	2015
OGÓŁEM	0	4	0
w tym:			
w pieczy zastępczej	0	4	0
u najbliższej rodziny	0	0	0

Według zebranych danych w omawianym okresie wzrastała liczba odnotowanych przypadków stosowania przemocy wobec kobiet i dzieci. W latach 2013 - 2015 ich liczba przedstawiała się następująco:

Pracownicy socjalni ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu lęborskiego udzielają według potrzeb niezbędnej pomocy osobom i rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, związanych m.in. z występowaniem przemocy w rodzinie.

W ramach swoich kompetencji i zadań jednostki w latach 2013 - 2015 ośrodki pomocy społecznej świadczyły następujące formy pomocy skierowane do ofiar przemocy w rodzinie:

- poradnictwo psychologiczne,
- terapia rodzinna,
- poradnictwo prawne,
- działania informacyjne,
- praca socjalna,

- pomoc materialna
- zapewnienie schronienia (pomoc całodobowa),
- nawiązanie kontaktu ze szkołą,
- inne: zgłoszenia do Komisji do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Z kolei stosowane te jednostki działania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie obejmowały:

- rozmowy ostrzegawcze/dyscyplinujące - motywujące w ramach prowadzonej pracy środowiskowej,
- informowanie dzielnicowych o nagannych zachowaniach osób stosujących przemoc w rodzinie,
- kierowanie wniosków do sądu o orzeczenie nakazu opuszczenia lokalu mieszkalnego,
- stosowanie żółtej kartki,
- propozycja udziału w terapii uzależnień,
- poradnictwo psychologiczne,
- kierowanie do radcy prawnego,
- kierowanie do grup wsparcia,
- praca socjalna,
- kierowanie do zespołu motywacyjnego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- zgłoszenia do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku – przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku w latach 2012 - 2016 realizowało zadania z zakresu ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie m.in. poprzez:

- współpracę z ośrodkami pomocy społecznej powiatu lęborskiego,

- udzielanie poradnictwa psychologicznego i prawnego osobom doznającym przemocy w rodzinie,
- zapewnianie osobom doznającym przemocy w rodzinie schronienia w Hostelu,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach z terenu powiatu łębskiego udzielających pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie i ich sprawców, w formie broszury, publikacji danych kontaktowych na stronie internetowej PCPR oraz publikacji broszur i plakatów tematycznych,
- podnoszenie kwalifikacji pracowników PCPR w zakresie udzielania wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie, poprzez m.in. udział w szkoleniach i konferencji
- realizację Powiatowego Programu Korekcyjno – Edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W III kwartale 2013 roku jednostka zorganizowała konferencję dotyczącą przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Konferencja była poświęcona pracy ze sprawcą przemocy. Wzięli w niej udział m.in. pracownicy ośrodków pomocy społecznej, przedstawiciele sądu, zespołu kuratorskiego, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, placówki opiekuńczo – wychowawczej, Starostwa Powiatowego w Łęborku oraz szkół. Specjaliści z zakresu pomocy rodzinom dotkniętym problemem przemocy, zarówno osobom doznającym jak i stosującym przemoc, poprowadzili interesujące prelekcje i przedstawili realizację swoich zadań.

W 2014 roku zorganizowało dwa spotkania dotyczące przeciwdziałania przemocy dla przedstawicieli instytucji współpracujących w tym obszarze, w których wzięli udział m.in. pracownicy ośrodków pomocy społecznej, przedstawiciele sądu, służby zdrowia, zespołu kuratorskiego, policji oraz szkół. Specjaliści z zakresu pomocy rodzinom dotkniętym problemem przemocy, zarówno osobom doznającym jak i stosującym przemoc, przedstawili realizację swoich zadań ze szczególnym uwzględnieniem procedur postępowania podczas odbierania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie.

W związku z obowiązującymi przepisami mającymi na celu ochronę dzieci przed krzywdzeniem, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku, wspólnie z Policją, przedstawicielem służby zdrowia oraz ośrodkami pomocy społecznej funkcjonującymi na terenie powiatu łębskiego opracowało procedury postępowania podczas odbierania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie. Procedurę tą, dotyczącą współpracy trzech służb działających

na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie: pomocy społecznej, Policji, służby zdrowia, stanowiącą załącznik Nr 1 do niniejszego programu, w I kwartale 2015 roku przesłano do niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej z terenu powiatu łębskiego, celem zapoznania się z jej treścią przez lekarzy i pracowników. Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Łęborku przyjął do stosowania przedstawione w procedurze zasady postępowania, które opisano w wewnętrznym dokumencie SPSZOZ w Łęborku: „Procedura postępowania w przypadku wezwania Zespołu Ratownictwa Medycznego przez pracownika pomocy społecznej lub Policję w celu odebrania dziecka rodzinie w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie.”

W latach 2014/2015 oraz 2015/2016 realizowano Powiatowy Program Korekcyjno – Edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Osoby do uczestnictwa w Programie i odbycia konsultacji zgłaszały ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu łębskiego oraz kuratorzy sądowi. Pierwszym etapem uczestnictwa w Programie było przygotowanie i przeprowadzenie wstępnej rekrutacji i kwalifikacji osób do uczestnictwa. Następnie odbyły się spotkania indywidualne, które obejmowały wstępną diagnozę sprawcy i zebranie informacji na temat:

- rzeczywistych okoliczności i motywacji do przystąpienia do programu;
- aktualnego stosowania przez kandydata przemocy;
- specyfiki stosowanej przemocy (formy i okoliczności zachowań przemocowych);
- aktualnej sytuacji rodzinnej, zawodowej i prawnej;
- cech osobowościowych istotnych dla zaplanowania z nim dalszej pracy korekcyjnej.

Ostatnim etapem były zajęcia grupowe w wymiarze 60 godzin, obejmujące:

- przekazanie wiedzy dotyczącej m.in. zjawiska przemocy oraz
- równości płci oraz mitów i faktów na ten temat,
- sposobów rozładowywania agresji,
- właściwej komunikacji interpersonalnej,
- wpływu alkoholu i innych środków odurzających na życie rodzinne,
- wpływu przemocy na zachowanie i psychikę dzieci,
- ochrony osób słabszych
- przeprowadzenie praktycznych ćwiczeń ukierunkowanych na zmianę zachowań i postaw związanych z przemocą, rozwijające umiejętności samokontroli i konstruktywnego współżycia.

Do udziału w programie korekcyjno edukacyjnym ośrodki pomocy społecznej oraz kuratorzy sądowi zgłosili łącznie: w 2014 roku - 46 osób, w 2015 roku - 55 osób. W rekrutacji wzięło udział: w 2014 roku - 13 osób, w 2015 roku - 19 osób. Z kolei na spotkania indywidualne przybyło: w 2014 roku - 11 osób, w 2015 roku - 6 osób, natomiast w zajęciach grupowych w I edycji programu przeprowadzonej na przełomie 2014/2015 roku uczestniczyło - 9 osób, w II edycji programu przeprowadzonej na przełomie 2015/2016 roku - 8 osób.

Niewielka ilość uczestników programu w porównaniu do liczby osób zgłoszonych przez ośrodki i kuratorów do udziału w zajęciach, jest spowodowana brakiem możliwości skutecznego oddziaływania przez pracowników ośrodków pomocy społecznej i powiatowego centrum pomocy rodzinie na osoby stosujące przemoc w rodzinie. Udział tych osób w programie jest bowiem dobrowolny i obecnie nie ma uregulowań prawnych dających pracownikom socjalnym możliwość wywierania jakiegokolwiek nacisku na osoby stosujące przemoc w rodzinie do udziału w organizowanych zajęciach. Aby zwiększyć udział osób stosujących przemoc w rodzinie w programie konieczne jest nawiązanie ścisłej współpracy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku oraz Zespołów Interdyscyplinarnych funkcjonujących na terenie powiatu lęborskiego z sądem w zakresie kierowania do programu korekcyjno - edukacyjnego osób stosujących przemoc w rodzinie, wobec których orzeczono lub można w razie konieczności orzec środki probacyjne ze zobowiązaniem do ukończenia programu. Możliwość taką daje art. 72 § 1 pkt 6b Kodeksu Karnego mówiący, że sąd może zobowiązać skazanego do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno - edukacyjnych. Słusznym wydaje się również podjęcie działań ukierunkowanych na wzmacnianie kompetencji zawodowych pracowników zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie poprzez umożliwienie im m.in. udziału w specjalistycznych szkoleniach na temat metod pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie.

**OBSZARY, KIERUNKI I DZIAŁANIA PROGRAMU W OPARCIU O KRAJOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2014 - 2020**

OBSZAR I

Profilaktyka i edukacja społeczna

KIERUNEK DZIAŁAŃ	RODZAJ DZIAŁAŃ	ZADANIA DO REALIZACJI PCPR
<i>Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb na temat zjawiska przemocy w rodzinie</i>	1. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu, w tym w odniesieniu do gmin, ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie.	1) Sporządzenie diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie przez pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku w Lęborku przed opracowaniem kolejnego Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.
<i>Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie; zmiana postrzegania przez społeczeństwo problemu przemocy w rodzinie</i>	1. Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych, które: • obalają mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie, usprawiedliwiające jej stosowanie, • opisują mechanizmy przemocy w rodzinie oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno – kulturowe uwarunkowania, • promują metody wychowawcze bez użycia przemocy i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec dzieci przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę, • promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tym ochronę i pomoc dla osób doświadczających przemocy oraz interwencję wobec osób stosujących przemoc we współpracy z mediami oraz organizacjami pozarządowymi.	1) Publikacja artykułów prasowych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie, możliwości uzyskania wsparcia przez osoby doświadczające przemocy w rodzinie, promujących metody wychowawcze bez użycia przemocy. 2) Przygotowanie i rozprzagowanie informatorów dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 3) Rozpowszechnianie materiałów, ulotek, plakatów promujących stosowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy.

	2. Współpraca pomiędzy organami samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmatżeńskich.	1) Nawiązanie kontaktu z duchownymi, osobami prowadzącymi nauki przedmatżeńskie celem współpracy w zakresie wprowadzania elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmatżeńskich; przekazanie materiałów na ten temat.
<i>Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych</i>	1. Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.	1) Promowanie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie poprzez zamieszczanie informacji na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku, rozpowszechnianie ulotek, plakatów, informacji o instytucjach, placówkach i organizacjach pozarządowych działających na rzecz pomocy dziecku i rodzinie oraz materiałów informacyjno-edukacyjnych na temat przemocy w rodzinie podczas lokalnych wydarzeń kulturalnych, w szkołach, przedszkolach, żłobkach funkcjonujących na terenie powiatu, podczas codziennej pracy z klientami Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku. 2) Udzielanie rodzinom zgłaszającym się o pomoc wsparcia poprzez zapewnienie możliwości skorzystania z bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego: psychologicznego, rodzinnego, pedagogicznego i prawnego, świadczenie pracy socjalnej w ramach działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku.

		3) Wspieranie rodziców w pełnieniu przez nich funkcji opiekuńczo-wychowawczych i przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej. 4) Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej, sądem, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Komendą Powiatową Policji, organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, zapobiegania przemocy w rodzinie. 5) Wspieranie programów profilaktycznych i edukacyjnych, związanych z udzielaniem wsparcia rodzinom w wychowywaniu dzieci i młodzieży, ukierunkowanych na budowanie prawidłowych postaw rodzicielskich. 6) Kierowanie rodzin zgłaszającym się o pomoc do innych jednostek udzielających wsparcia.
--	--	--

OBSZAR II

Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

KIERUNEK DZIAŁAŃ	RODZAJ DZIAŁAŃ	ZADANIA DO REALIZACJI PCPR
<i>Rozwój infrastruktury instytucji rządowych i samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz wypracowanie zasad współpracy</i>	1. Nawiązywanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.	1) Organizowanie spotkań, konferencji z udziałem przedstawicieli instytucji samorządowych oraz organizacji pozarządowych o tematyce dotyczącej przeciwdziałania przemocy w rodzinie, skutecznego pomagania osobom jej doświadczającym. 2) Podejmowanie wspólnych inicjatyw na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
<i>Upowszechnianie informacji i edukacja w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie</i>	1. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in. pomocy: medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej. 2. Opracowanie i realizacja zajęć edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie.	1) Zamieszczanie na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku, tablicach ogłoszeń informacji na temat udzielanej pomocy przez jednostkę. Przesyłanie informacji do innych jednostek. 1) Organizowanie raz w roku spotkań z radcą prawnym i psychologiem w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie.
<i>Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie</i>	1. Realizowanie pomocy w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego i rodzinnego.	1) Prowadzenie bezpłatnego poradnictwa psychologicznego, prawnego, rodzinnego, socjalnego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku

	2. Zapewnienie całodobowego tymczasowego schronienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.	1) Prowadzenie Hostelu przy Domu Pomocy Społecznej Nr 2 w Lęborku dla kobiet w ciąży i matek z dziećmi, w tym doświadczających przemoc.
	3. Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.	1) Upowszechnianie na stronie internetowej telefonów zaufania dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
	4. Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.	1) Zapewnienie pieczy zastępczej dla dzieci w trybie 12a ustawy. 2) Stosowanie procedury umieszczania dzieci w pieczy zastępczej w trybie 12a, stanowiącej załącznik nr 1 do Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020
	5. Opracowanie i realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.	1) Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie wsparcia w formie bezpłatnego poradnictwa psychologicznego. 2) Współpraca z jednostkami udzielającymi wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. 3) Udzielenia informacji o miejscach w najbliższej okolicy, w których można uzyskać pomoc.
	1. Badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą.	1) Dokonanie przez psychologa udzielającego wsparcia osobie doznającej przemocy w rodzinie analizy jego sytuacji pod kątem pokonania trudności natury psychologicznej.
Monitoring skuteczności działań pomocowych		

OBSZAR III

Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie

KIERUNEK DZIAŁAŃ	RODZAJ DZIAŁAŃ	ZADANIA DO REALIZACJI PCPR
<i>Tworzenie i rozszerzanie ofert oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowanych przez instytucje rządowe i samorządowe, a także podmioty oraz organizacje pozarządowe, a także wypracowanie zasad współpracy pomiędzy tymi instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi</i>	1. Ewidencjonowanie instytucji, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie, a w szczególności realizujących programy korekcyjno-educacyjne.	1) Sporządzenie i aktualizacja informatorów dotyczących realizacji programu korekcyjno-educacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie. 2) Przesyłanie informatorów z powiatu właściwym miejscowo prezesom sądów rejonowych, prokuratorom rejonowym, komendantom powiatowych/miejskich Policji oraz gminom do dnia 15 lipca każdego kolejnego roku.
<i>Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie</i>	1. Stosowanie procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty.	1) Wszczytanie procedury Niebieskiej Karty z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. 2) Przekazywanie oryginałów wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A” niezwłocznie

		przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego z terenu miejsca zamieszkania lub pobytu osoby krzywdzonej, nie później niż w terminie 7 dni od wszczęcia procedury.
	2. Aktywność i współdziałanie oraz wymiana informacji pomiędzy służbami w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie.	1) Współdziałanie z służbami powiatu łębskiego w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie.
Realizowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych zmierzających do zaprzestania przemocy w rodzinie	1. Opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w warunkach wolnościowych.	1) Opracowywanie i realizacja przyjmowanych Uchwałą Rady Powiatu Łębskiego programów oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w warunkach wolnościowych zgodnie z wytycznymi.
	2. Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	1) Sprawdzenie, czy podejmowane działania prowadzą do zaprzestania stosowania przemocy wobec najbliższych przez uczestników programu poprzez przesłanie zapytań do instytucji, która skierowała osobę do uczestnictwa w programie korekcyjno - edukacyjnym na temat funkcjonowania uczestników programu.
	3. Badanie skuteczności programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych kierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie poprzez monitorowanie ich zachowań przez okres do 3 lat po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego.	1) Nawiązanie kontaktu z zespołami interdyscyplinarnymi do instytucjami, które skierowały osobę do uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym, celem ustalenia liczby osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie.
Realizowanie programów	1. Opracowanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc	1) Prowadzenie bezpłatnego poradnictwa psychologicznego dla osób stosujących przemoc

psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzających do zmiany wzorców zachowań	w rodzinie.	w rodzinie. 2) Współpraca z terapeutami zajmującymi się działalnością informacyjną, profilaktyczną i psychoedukacyjną wśród osób dorosłych, dzieci i młodzieży w zakresie następstw używania substancji psychoaktywnych, w tym używania alkoholu.
	2. Badanie skuteczności programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	1) Dokonanie przez psychologa udzielającego poradnictwa osobie stosującej przemoc w rodzinie analizy jego sytuacji pod kątem osiągnięcia wspólnie ustalonych celów.

OBSZAR IV

Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

KIERUNEK DZIAŁAŃ	RODZAJ DZIAŁAŃ	ZADANIA DO REALIZACJI PCPR
Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1. Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. superwizji, coachingu, grup wsparcia.	1) Zgłaszanie pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie do udziału w organizowanych przez inne jednostki konferencjach, szkoleniach, warsztatach poświęconych omawianiu zjawiska przemocy, sposobów jej zapobiegania, świadczenia pomocy ofiarom przemocy, podejmowania działań wobec jej sprawców. 2) Zapewnianie, w razie potrzeby, pracownikom Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

		w Lęborku realizującym zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie wsparcia w formie m.in. superwizji, coachingu, grup wsparcia.
--	--	--

Źródła finansowania programu:

1. budżet Powiatu Lęborskiego,
2. dotacje budżetu państwa na realizację zadań zleconych.

Środki finansowe na realizację zadań będą uwzględniane w rocznych planach finansowych. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku będzie podejmowało również starania o pozyskanie środków zewnętrznych na realizację zadań określonych w programie.

Monitorowanie:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku będzie informowało Radę Powiatu Lęborskiego o realizacji działań programu raz w roku przy składaniu rocznego sprawozdania z działalności jednostki.